

Forum Standaardisatie

Wilhelmina v Pruisenweg 52
2595 AN Den Haag
Postbus 96810
2509 JE Den Haag
www.forumstandaardisatie.nl

notitie

COLLEGE STANDAARDISATIE

Agendapunt:	8. Voortgang		
Betreft:	Stand van zaken overige projecten		
Aan:	College Standaardisatie		
Van:	BFS		
Datum:	16 november 2012	Versie	0.1
Bijlagen:	geen		

Doel

Met deze notitie wil het Bureau u informeren over de stand van zaken m.b.t. de volgende projecten:

- Adoptie van standaarden van de 'pas toe of leg uit'-lijst
- Beheer Standaarden
- Semantiek
- Communicatie
- Standaardisatiescan
- Open data
- Verbetering Stelselcatalogus
- Internationaal
- Handreiking betrouwbaarheidsniveaus
- Vergaderdata Forum en College 2013

a) Adoptie van standaarden van de 'pas toe of leg uit'-lijst

SEPA deadline 1 februari 2014 (standaard Europees betalingsverkeer)
In Europese regelgeving is een deadline voor de invoering van de Single Euro Payments Are (SEPA) bepaald. Betalingen en incasso's moeten vanaf 1 februari 2014 aan de SEPA-standaarden voldoen. Dat betekent dat ook betaalsystemen en -processen van overheden vóór die datum aangepast moeten zijn. Uit monitorinformatie blijkt dat een groot deel van de overheid nog niet erg vergevorderd is met deze migratie. Het is cruciaal dat overheden in beweging komen. Anders bestaat het risico dat een deel van het betalingsverkeer van de overheid vanaf 1 februari 2014 uitvalt.

- Testevent SEPA-standaarden (standaard Europees betalingsverkeer)

Op 25 september jl. is een tweede SEPA-testevenement georganiseerd door Forum Standaardisatie, Kennisplatform administratieve software (ECP en GBNED), Nationaal Forum SEPA-migratie (NFS) en Betaalvereniging Nederland. ICT~Office heeft haar naam ook aan het event verbonden. Het was een succesvol event met meer dan 80 deelnemende banken en softwareleveranciers. Het nieuwsbericht vindt u hier: <http://www.forumstandaardisatie.nl/actueel/item/titel/tweede->

sepa-testevent-toont-positieve-samenwerking-banken-en-softwareleveranciers/

Webinar DNSSEC voor overheden (beveiligd telefoonboek van internet)

Op 6 september organiseerde SIDN in samenwerking met het Bureau Forum Standaardisatie een webinar 'DNSSEC voor Overheden' voor internetprofessionals werkzaam in de overheidssector. 85 professionals hadden zich aangemeld, waarvan er 72 het webinar gevolgd hebben.

Het webinar werd gewaardeerd met een 7,5 en is online beschikbaar:

<https://www.onlineseminar.nl/SIDN/OnDemand.aspx?Id=193a5950-b752-42c6-a522-459f3d262d1e>

Bestekteksten open standaarden

Forum Standaardisatie heeft bestekteksten laten schrijven voor de standaarden op de 'pas toe of leg uit' -lijst. Op 11 december zullen de teksten definitief beoordeeld worden door de interdepartementale Commissie Bedrijfsjuridisch Advies (CBA) en na goedkeuring zullen de teksten op de website van PIANOo (Expertisecentrum Aanbesteden) worden opgenomen.

b) Beheer standaarden

Beheermethodiek: Eén van de criteria voor toevoeging van een open standaard op de pas toe of leg uit lijst is beheer. Op dit punt struikelen standaarden regelmatig in de procedure. Het Forum wil graag bijdragen aan professionalisering van het beheer van standaarden. November 2011 is door u besloten hiervoor een handreiking te maken. Dit heeft geleid tot de handreiking Beheer en Ontwikkelmethode Open Standaarden, versie 2 voor implementatie (BOMOS2i). Deze handreiking is opgesteld in samenwerking met vertegenwoordigers van de door Logius beheerde standaarden, een DT lid van Logius en Simon Spoormaker als Forumlid. De handreiking BOMOS2i is inmiddels geadopteerd door Logius als methode voor het beheer van standaarden. Daarnaast is BOMOS2i voorgedragen voor het ISA project van de Europese commissie. Het doel is het verspreiden van BOMOS2 en BOMOS2i onder de lidstaten en nagaan of deze Nederlandse modellen tot Europese standaarden kunnen worden verheven. ISA heeft het project geaccepteerd. Deze praktische aanpak van de beheermethodiek zal volgend jaar verder verspreid worden door middel van quickscans bij beheerorganisaties en zal worden aangeboden aan kandidaat standaarden voor de lijst.

Verbreiding StUF: Verbreiding werkingsgebied StUF (uitwisseling administratieve gegevens) Vanuit KvK/NHR is per brief aan de Programmaraad Stelsel van Basisregistraties (PSB) gevraagd om een 'Ronde Tafel' te organiseren over mogelijke verbreiding van het werkingsgebied van de standaard StUF. PSB heeft positief besloten en heeft het Forum Standaardisatie verzocht voor assistentie. Het Forum heeft met dit verzoek ingestemd.

c) Semantiek

Landkaart semantische interoperabiliteit

Het Forum heeft in de vergadering van februari ingestemd met het maken van een overzicht van verschillende semantische benaderingen en standaarden, en hun toepassingsmogelijkheden.

Het resultaat is de Landkaart Semantische Interoperabiliteit genoemd.

De Landkaart ondersteunt de volgende doelen met betrekking tot semantiek:

- bevorderen van *bewustzijn*, begrip en samenwerking
- creëren van *overzicht* van en *inzicht* in benaderingen
- onderling *vergelijken* van benaderingen met oog op:
 - selectie
 - eventuele harmonisatie, of gezamenlijk gebruik
- bevorderen van *samenhang* overheidsbreed, zo mogelijk en wenselijk ooit leidend tot

De Landkaart heeft momenteel de vorm van een rapport en een scoringstabel in een spreadsheet. Daarbij zijn enkele selectie- en vergelijkingstools ontwikkeld.

In het kader van de opdracht zijn ook drie praktijkcases uitgevoerd. De betrokken organisaties waren positief over de toegevoegde waarde van de Landkaart. Een 'community' van inhoudelijke experts, die via drie workshops al bijgedragen hebben aan het opgeleverde resultaat, is een waardevolle klankbordgroep die blijvend betrokken wordt. Er is een LinkedIn groep voor ingericht. Met het oog op de langere termijn is nageacht over mogelijke standaardisatieopties. Het schetsen van een groeipad voor semantische standaardisatie is wenselijk maar heeft, naar de aard van het vraagstuk, een behoorlijk afbreukrisico. In een aparte bijlage is toch een aanzet voor een groeipad beschreven en zijn enkele vuistregels voor toekomstvaste ontwikkeling gegeven. Het rapport en de spreadsheet zijn inmiddels toegankelijk via de website van het Forum Standaardisatie, onder het thema Semantiek. De Forumstuurgroep heeft opdracht gegeven voor enkele vervolgacties m.b.t. gebruik (extra casussen), communicatie en beschikbaarstellen.

d) Communicatie

Forum Standaardisatie mede-organisator Open Overheid Congres 2012

Op 31 mei 2012 organiseerden het Forum Standaardisatie, ICTU, Verdonck Klooster & Associates (VKA), TNO, OSSLO en ECP het Open Overheid Congres in het Beatrixtheater in Utrecht. Thema van het congres was Open Overheid met de focus op open standaarden, open source software en open data. Het congres bouwde verder op het voormalig NOiV Jaarcongres. Het Forum Standaardisatie organiseerde de volgende twee presentaties:

1. Een presentatie over de noodzaak van standaarden voor de vindbaarheid en het hergebruik van open data.
2. Een presentatie over een praktijkvoorbeeld van de handreiking voor het vaststellen van betrouwbaarheidsniveaus van authenticatiemiddelen voor elektronische overheidsdiensten.

Beide presentaties werden goed bezocht. Ook was er veel belangstelling voor de publicaties van het Forum Standaardisatie, waaronder de nieuwste publicatie: de Handreiking internationale standaardisatie

Publicatie over standaardisatie

Zoals eerder dit jaar aangekondigd gaan BFS en ECP gezamenlijk een publicatie uitbrengen met daarin aansprekende succesverhalen over standaardisatie. De doelgroep is bestuurlijk Nederland. De focus van de artikelen in deze publicatie zal liggen op de (macro) economische voordelen zoals kostenbesparingen, lastenverlichting, verbetering van efficiëntie, kwaliteit, dienstverlening en concurrentiepositie en de netwerkeffecten van digitale standaardisatie. De ambitie is andere bestuurders te inspireren. De presentatie van de publicatie is gehouden op het ECP Jaarcongres dat op 15 november plaatsvond.

e) Standaardisatiescan

In hoeverre kan standaardiseren het economisch potentieel van de 9 topsectoren vergroten? Die vraag bracht de voorzitter van het Forum op het idee van een standaardisatiescan. Na overleg met EL&I zijn gesprekken gestart met TNO om daarvoor een ontwikkeltraject te starten. TNO en BFS zullen elk de helft van de kosten dragen. Een eerste versie is gereed. Beoogd wordt nog dit jaar een pilot uit te voeren in de sector Logistiek. Ook vanuit andere sectoren is belangstelling getoond.

f) Open data

In de recent verschenen Rapportage "open data en aansprakelijkheid" wordt geconcludeerd dat de risico's op aansprakelijkheid bij (fouten in) open data meevallen. Voor de juiste risico inschatting zijn in dit rapport verschillende beslissingsmodellen voor de publicatie van open data sets opgenomen. Deze beslissingsmodellen worden op de open data website data.overheid.nl van het ministerie van Binnenlandse zaken overgenomen in de vorm van een digitale handreiking. Dit biedt voor organisaties een laagdrempelig toegang tot risico analyse rondom aansprakelijkheid.

In deze digitale handreiking is ook het advies voor het gebruik van standaarden voor publicatie opgenomen. In de digitale handreiking wordt verwezen naar een aantal voorkeurs-open-standaarden voor Open Data. Het is nu nog te vroeg om deze standaarden voor te dragen voor een 'pas toe of leg uit' status. Hiermee is het verzoek van Binnenlandse zaken en Economische zaken aan het Forum om een bijdrage te leveren aan het Open Data dossier afgerond. Beide ministeries zullen het Open Data beleid verder vormgeven en effectueren.

g) Verbetering stelselcatalogus

Door de directeur Burgerschap en Informatiebeleid van BZK is een verzoek ontvangen een bijdrage te leveren aan de verbetering van de zogenaamde 'Stelselcatalogus'. Die activiteit vloeit voort uit Project 12 Compacte Rijksdienst. In dat kader is in mei een plan van aanpak opgeleverd voor een nieuw op te stellen programma van eisen. In juni heeft de Stuurgroep Compacte Rijksdienst ingestemd met het plan van aanpak. ICTU is belast met de uitvoering. Het Bureau Forum Standaardisatie blijft bij de uitwerking van de voorstellen betrokken.

h) Internationaal

"Europees Forum Standaardisatie" begint met selecteren van standaarden

Zoals in de vorige voortgangsnotitie aangegeven heeft de Europese Commissie een Europees standaardisatieplatform opgericht, het Multistakeholder Platform (MSP). Dit platform bestaat uit 67 leden van lidstaten, industrie, standaardisatieorganisaties en andere belangengroepen. EZ en BFS participeren hierin vanuit Nederland. Dit platform adviseert over de selectie van standaarden, met doel om deze goed te keuren voor gebruik in aanbestedingen. De standaarden worden geselecteerd volgens een proces dat gebaseerd is op het Nederlandse selectieproces. De gevolgen van deze Europese lijst met standaarden voor de Nederlandse aanbestedingspraktijk en voor de lijst voor "Pas toe of leg uit" zijn minimaal. Vanuit NL wordt meegewerkt zodat de standaarden op de Europese lijst overeenkomen of op zijn minst niet strijdig zijn met de standaarden die wij zelf selecteren. Er is in de laatste vergadering besloten om vier standaarden in behandeling te nemen: XML, Ecmascript, WIFI en IPv6. BFS draagt actief bij aan het aanmelden van IPv6 en zal de andere standaarden actief volgen. Naast advies geven over de selectie van standaarden adviseert het Multistakeholder Platform de Europese Commissie over hun standaardisatie werkprogramma en mandatering van Europese standaardisatieorganisaties.

Internationale afstemming

De dag voor de vergadering van het Multistakeholder Platform vond de zevende internationale bijeenkomst plaats met partnerlanden. Het belangrijkste agendapunt was de voorbereiding op de MSP vergadering. Er zijn gezamenlijke belangen geformuleerd met andere lidstaten die tijdens de MSP vergadering zijn ingebracht. Dit netwerk zal voor het volgende Multistakeholder overleg ook weer samenkomen en een gezamenlijke lijst maken van standaarden die ze op de Europese lijst wil hebben.

Nederlandse standaardisatievoorstellen overgenomen in Europees interoperabiliteitsprogramma

BFS heeft in samenwerking met BZK voorstellen ingediend voor het werkprogramma 2013 van het interoperabiliteitsprogramma van de Europese Commissie (ISA). Het gaat om: 1) verspreiden van BOMOS2 en BOMOS2i onder de lidstaten en nagaan of deze Nederlandse modellen tot Europese standaarden kunnen worden verheven, 2) onderhouden van de Europese methode om standaarden te selecteren en dat deze gebruikt wordt om standaardenevaluaties te delen tussen lidstaten, 3) een onderzoek naar het landschap van beveiligingsstandaarden, 4) een onderzoek naar welke adoptiemethodes voor standaarden gebruikt worden in de verschillende lidstaten en hoe effectief deze zijn.

Deze voorstellen zijn allen overgenomen en zullen in 2013 worden uitgevoerd door de EC in samenwerking met de lidstaten.

Bezoek van het Forum Standaardisatie aan Brussel

5 en 6 november heeft het Forum Brussel bezocht en kennisgemaakt met de belangrijkste interoperabiliteitsprogramma's van de Europese Commissie. Opvallend was dat de Europese Commissie een publicatie aan het voorbereiden is (komend uit Digitale Agenda actiepunten 23) waarin wordt aangeraden aan elk land om een organisatie als Forum en College op te richten.

Publicatie van Engels open standaarden beleid

De Engelse regering heeft op 1 november haar beleid voor open standaarden gepubliceerd. Het beleid lijkt sterkt op het Nederlandse: zelfde doelen (interoperabiliteit en reduceren lock-in), focus op **open** standaarden gebruikt makend van een bijna gelijke definitie, het selecteren van deze standaarden via een soortgelijk open proces, oprichten van een standaarden College, inzet op de aanschaf van ICT en gebruik makend van comply or explain. In een eerder consultatie heeft BFS dan ook positief gereageerd op het voorgenomen beleid. Gezien de grote overeenkomsten in beleid gaat het Forum de banden met de Engelse verder versterken zodat er samen opgetrokken kan worden.

i) Handreiking betrouwbaarheidsniveaus

De handreiking Betrouwbaarheidsniveaus voor authenticatie bij elektronische overheidsdiensten is in maart in gedrukte vorm verschenen. Er is veel belangstelling voor, de eerste oplage van 1000 exemplaren is bijna op. Er komt een tweede druk. Tijdens het Open Overheid Congres zal aan dit thema een track gewijd worden.

In november 2011, bij de instemming met handreiking, verzocht het College een uitbreiding van de handreiking te maken. Er is een aantal aspecten geïdentificeerd die nu niet in de handreiking behandeld worden en die wel relevant zijn voor authenticatie bij elektronische overheidsdiensten.

Dit betreft met name:

- Machine-machine berichtenverkeer;
- Machtigingen;
- Wilsuitingen;
- Verkeer tussen overheidsorganisaties.

Het Forum heeft ingestemd met het voorstel en geadviseerd ook Single Sign On (SSO) bij de uitbreiding te betrekken. De uitwerking van het voorstel is ter hand genomen. Nog dit jaar zal een concept eindrapport worden opgeleverd.

j) Vergaderdata Forum en College 2013

De vergaderdata voor het Forum in 2013 zullen plaatsvinden op de volgende dinsdagen van 14.00 tot 17.00 uur:

- 5 februari
- 16 april
- 11 juni
- 3 september
- 29 oktober
- 10 december

De vergaderdata voor het College in 2013 zullen plaatsvinden op de volgende donderdagen van 15.00 tot 16.30 uur :

- 16 mei
- 28 november